

Briselē, 2025. gada 27. martā
(OR. en)

7496/25

Starpiestāžu lieta:
2025/0060(NLE)

RECH 125
ATO 12

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 26. marts

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2025) 111 final

Temats: Priekšlikums
PADOMES LĒMUMS
par Kopīgajam pētniecības centram Eiropas Atomenerģijas kopienas vajadzībām īstenojamās augstspējas kodolreaktora (*HFR*) Petenā 2024.–2027. gada pētniecības papildprogrammas pieņemšanu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 111 final.

Pielikumā: COM(2025) 111 final

Briselē, 26.3.2025.
COM(2025) 111 final

2025/0060 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

**par Kopīgajam pētniecības centram Eiropas Atomenerģijas kopienas vajadzībām
istenojamās augstplūsmas kodolreaktora (*HFR*) Petenā 2024.–2027. gada pētniecības
papildprogrammas pieņemšanu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Augstplūsmas kodolreaktors (turpmāk “*HFR*”) ir pētniecības iekārta, kas atrodas Petenā (Nīderlandē) un ir Komisijas pārstāvētās Eiropas Atomenerģijas kopienas (*Euratom*) rīcībā saskaņā ar nolīgumu ar Nīderlandes Karalisti, kas 1961. gadā noslēgts uz 99 gadiem. Ar minēto nolīgumu Komisija ir Kopienas vārdā apņēmusies uzbūvēt nepieciešamās iekārtas un nodrošināt papildu aprīkojumu, lai iekārtas (ieskaitot *HFR*) varētu “optimāli izmantot”. Kopš 1967. gada Komisija un *JRC* uztic operatoram no Nīderlandes – Kodolpētījumu un konsultāciju grupai (*NRG*) – reaktora ekspluatāciju saskaņā ar sadarbības līgumu, kura pamatā ir 1961. gada līgums par atrašanās vietu.

HFR darbojās kā Kopienas programma līdz 1971. gadam, kad to uz *Euratom* līguma 7. panta pamata pārveidoja par papildprogrammu, saplūdinot no Kopienas budžeta finansējamās Kopienas programmas. Kopš tā laika *HFR* darbojas saskaņā ar secīgām papildprogrammām, kurās dalībvalstu dalība mainās.

Pētniecības papildprogrammā, ko finansē divas vai vairākas dalībvalstis, *HFR* nodrošina stabilu un uzticamu neitronu plūsmu eksperimentu vajadzībām. Papildprogrammās rit pētījumi šādās jomās: zinātne par kodolmateriāliem un kodoldegvielu ar mērķi uzlabot kodolreaktoru (kodolskaldīšanas un kodolsintēzes) drošumu, pētījumi par reaktoru novecošanu un darbmūža pārvaldību, pētījumi par progresīviem degvielas cikliem un atkritumu apsaimniekošanu. *HFR* darbojas arī kā mācību objekts doktorantūras un pēcdoktorantūras studentiem, kuri veic pētījumus savu valstu vai Eiropas programmās.

Pēdējā papildprogramma tika pieņemta 2020. gada 29. jūnijā un aptver četrus gadus (2020–2023) (Padomes Lēmums (*Euratom*) 2020/960, OV L 211/14, 3.7.2020.). Pētniecības papildprogrammu Eiropas Atomenerģijas kopienas vajadzībām īsteno Kopīgais pētniecības centrs (*JRC*). 2020.–2023. gada pētniecības papildprogrammā ar 27 854 000 EUR kopējo budžetu piedalījās divas dalībvalstis: Nīderlande un Francija. Summā iekļautas ikgadējas iemaksas reaktora izņemšanas no ekspluatācijas fondā. Pašreizējā pētniecības papildprogramma beidzās 2023. gada 31. decembrī.

Reaktoru izmanto arī radioaktīvo izotopu komerciālai ražošanai (par ko atbild operators), un tos izmanto vairāk nekā 65 % no 10 miljoniem katru gadu Eiropā veikto medicīniskās diagnosticēšanas procedūru. Šajā jomā tas ir neaizstājams Eiropas radiofarmācijas uzņēmumu apgādātājs. Bez tam reaktors atrodas tādā vietā, ka tā produkciju var ātri novirzīt uz Eiropas medicīnas centriem. Tas ir būtiski vairumam pašlaik izmantojamo īsa pussabrukšanas perioda izotopu.

Šis Padomes lēmuma priekšlikums attiecas uz jaunu *HFR* ekspluatācijas četr gadu (2024–2027) programmu, kas balstītos uz Kodolpētniecības un konsultatīvās grupas *NRG* (no Nīderlandes) un Atomenerģijas un alternatīvās enerģijas komisariāta *CEA* (no Francijas) ieguldījumiem. Iemaksa 2024.–2027. gada pētniecības papildprogrammai būs 26 815 miljoni EUR četros gados, ar nosacījumu, ka arī turpmāk tiks nodrošināta regulāra *HFR* ekspluatācija un tehniskā apkope. Šajā summā ietilps izdevumi, kas paredzēti ikgadējām iemaksām reaktora izņemšanas no ekspluatācijas fondā. Ja laikā no 2024. līdz 2027. gadam operators *NRG* pirms droša saglabāšanas stāvokļa izziņošanas būs par drošumu atbildīgajām valstu iestādēm oficiāli

paziņojis par galīgu slēgšanu, atlikušie maksājumi un Komisijas izteiktie līdzekļu pieprasījumi tiks apturēti.

- **Saskanība ar attiecīgajā jomā pastāvošo politiku**

Padome 1996. gada 27. jūnija sanāksmē paziņoja: ja ir pietiekams finansējums, *HFR* var dot savu artavu Kopienas programmu izpildē gan pētniecības pamatprogrammās, gan ārpus tām.

- **Saskanība ar pārējo Savienības politiku**

Neattiecas.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikums balstīts uz *Euratom* līguma 7. pantu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Neattiecas.

- **Proporcionalitāte**

Neattiecas.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Neattiecas.

3. RETROSPEKTĪVĀS IZVĒRTĒŠANAS, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒŠANAS REZULTĀTI

- **Retrospektīvās izvērtēšanas/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās notikusi ar tām dalībvalstīm, kuras veic kodolpētījumus, un divas (Nīderlande un Francija) ir piekritušas piedalīties *HFR* ekspluatācijas finansēšanā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas.

- **Ietekmes novērtējums**

Neattiecas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Jaunās papildprogrammas finanšu pārskatā redzams, ka finansējums tiks saņemts no divām dalībvalstīm, kuras piedalās programmā: Nīderlandes un Francijas. Laikposmā no 2024. līdz 2027. gadam abu minēto dalībvalstu iemaksas sastāda 26 815 miljonus EUR. Šīs summas kopā ar paredzamo komerciālo ienākumu līmeni nodrošina pietiekamu darbības budžetu, lai segtu prognozētās reaktora izmaksas laikposmā no 2024. līdz 2027. gadam. Jāatzīmē, ka budžetā ir paredzēti līdzekļi reaktora izņemšanai no ekspluatācijas, kā arī izmaksas, kas saistītas ar *HFR* vispārēju atbalstu, komunālajiem pakalpojumiem, apdrošināšanu un izlietotās kodoldegvielas apsaimniekošanu.

Komisija apstiprina Padomes 1996. gada 27. jūnija sanāksmes protokolā ietverto deklarāciju, ar kuru tā paziņoja: “ja ir pieejams pietiekams finansējums, *HFR* var dot ieguldījumu Kopienas programmu īstenošanā gan saistībā ar pamatprogrammām, gan arī neatkarīgi no tām. Šāda līdzdalība notiks vai nu pamatojoties uz konkurences principiem, vai sniedzot apstarošanas pakalpojumus *JRC* institūtiem saistībā ar to veiktajām attiecīgajām darbībām.” Tas nozīmē, ka Komisija nepiedalīsies *HFR* ekspluatācijas, ieskaitot reaktora tehnisko apkopi un remontu, finansēšanā ar līdzekļiem no sava iestādes budžeta.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Par programmas īstenošanu pastāvīgi informē Kopīgā pētniecības centra Valdi. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei gala ziņojumu par šā lēmuma īstenošanu.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Neattiecas.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Kopīgajam pētniecības centram Eiropas Atomenerģijas kopienas vajadzībām īstenojamās augstplūsmas kodolreaktora (*HFR*) Petenā 2024.–2027. gada pētniecības papildprogrammas pieņemšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 7. pantu,
ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
apspriedusies ar Zinātnes un tehnikas komiteju,

tā kā:

- (1) Petenas augstplūsmas reaktors (“*HFR*”) ir bijis nozīmīgs resurss Kopienas pētījumiem materiālu zinātnēs un izmēģinājumiem, kodolmedicīnai un reaktoru drošuma pētījumiem kodolenerģētikā.
- (2) *HFR* ekspluatācija ir atbalstīta ar virkni pētniecības papildprogrammu. Pēdējā pētniecības papildprogramma, kas ar Padomes Lēmumu (*Euratom*) 2020/960¹ izveidota uz četriem gadiem, beidzās 2023. gada 31. decembrī.
- (3) Tā kā *HFR* joprojām ir vajadzīgs kā neaizstājama infrastruktūra Kopienas pētījumiem kodolreaktoru drošuma uzlabošanā, veselības aizsardzībā (arī izotopu izstrādē medicīniskās izmeklēšanas vajadzībām), kodolsintēzē, fundamentālos pētījumos, apmācībā un atkritumu apsaimniekošanā (ieskaitot iespēju pētīt kodoldegvielu drošuma īpašības Eiropas interesēs esošo reaktoru sistēmās), *HFR* ekspluatācija būtu atbalstāma ar pētniecības papildprogrammu līdz 2027. gada beigām.
- (4) Ņemot vērā *NRG – Nuclear Research and consultancy Group V.O.F.* – un *CEA – Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives* – īpašo interesi par *HFR* apstarošanas jaudām, šie attiecīgie īstenotāji no Nīderlandes un Francijas ir piekrituši finansēt visu *HFR* pētniecības papildprogrammu 2024.–2027. gadam ar ārējo piešķirto ieņēmumu veida iemaksām Savienības vispārējā budžetā.
- (5) Ar šīm iemaksām jāfinansē *HFR* ekspluatācija, lai atbalstītu pētījumu programmu un regulāru *HFR* ekspluatāciju un tehnisko apkopi. Operatora *NRG* oficiālam paziņojumam Nīderlandes regulatīvajai iestādei par galīgu slēgšanu, kas izdarīts pirms

¹ Padomes Lēmums (*Euratom*) 2020/960 (2020. gada 29. jūnijs) par to, lai pieņemtu augstplūsmas kodolreaktora 2020.–2023. gada papildu pētniecības programmu, ko Eiropas Atomenerģijas kopienas vajadzībām īstenos Kopīgais pētniecības centrs (OV L 211, 3.7.2020., 14. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/960/oj>).

droša saglabāšanas stāvokļa izziņošanas, būtu jāaptur atlikušie maksājumi un Komisijas līdzekļu pieprasījumi.

- (6) Lai nodrošinātu pētniecības papildprogrammu darbības nepārtrauktību un *HFR* 2024.–2027. gada pētniecības papildprogrammas sekmīgu darbību, šis lēmums būtu jāpieņem no 2024. gada 1. janvāra.
- (7) Kopīgā pētniecības centra Valde ir sniegusi iepriekšēju atzinumu² saskaņā ar Komisijas Lēmuma 96/282/*Euratom*³ 4. panta 2. punktu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Pētniecības papildprogramma par augstplūsmas reaktora (“*HFR*”) Petenā ekspluatāciju (turpmāk “programma”), kuras mērķi ir noteikti I pielikumā, ir pieņemta uz četriem gadiem no 2024. gada 1. janvāra.

2. pants

Programmas īstenošanas izmaksas, kuru aplēstā vērtība ir 26 815 000 EUR, pilnībā sedz no Francijas un Nīderlandes iemaksām caur attiecīgi *CEA – Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives* – un *NRG – Nuclear Research and consultancy Group V.O.F.* Summas sadalījums ir dots II pielikumā. Šīs iemaksas uzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509⁴ 21. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

3. pants

1. Par programmas pārvaldību atbild Komisija. Šim nolūkam tā izmanto Kopīgā pētniecības centra pakalpojumus.
2. Par programmas īstenošanu Komisija pastāvīgi informē Kopīgā pētniecības centra Valdi.

4. pants

Ja *NRG* pirms droša saglabāšanas stāvokļa izziņošanas iesniedz Nīderlandes regulatīvajai iestādei oficiālu paziņojumu par *HFR* galīgu slēgšanu, tiek apturēti Francijas un Nīderlandes pienākumi izdarīt turpmākus maksājumus caur attiecīgi *CEA* un *NRG*, kā arī Komisijas saskaņā ar šo lēmumu izteiktie līdzekļu pieprasījumi.

5. pants

² 2024. gada 7. novembra atzinums.

³ Komisijas Lēmums 96/282/*Euratom* (1996. gada 10. aprīlis) par Kopīgā pētniecības centra reorganizāciju (OV L 107, 30.4.1996., 12. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

Pēc 2024.–2027. gada programmas beigām Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz gala ziņojumu par šā lēmuma īstenošanu.

6. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

7. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

To piemēro no 2024. gada 1. janvāra.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Augstplūsmas kodolreaktora (*HFR*) 2024.–2027. gada pētniecības papildprogramma, kas Eiropas Atomenerģijas kopienas vajadzībām jāīsteno Kopīgajam pētniecības centram

1.2. Attiecīgā politikas joma

01. sadaļa. Pētniecība un inovācija

01 20. nodaļa. Izmēģinājuma projekti, sagatavošanas darbības, prerogatīvas un citas darbības

01 20 03. pants. Citas darbības

01 20 03 05. postenis. Augstplūsmas kodolreaktora (*HFR*) ekspluatācija – *HFR* pētniecības papildprogramma

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☐ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību⁵

☒ esošas darbības pagarināšanu

☐ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Augstplūsmas kodolreaktoram (*HFR*) Eiropas Savienībā ir svarīga loma, atbalstot medicīnisko radioizotopu ražošanu, tādās pētniecības jomās kā kodolspēkstaciju novecošana un ekspluatācijas laika pagarināšanas drošums, degvielas drošuma uzlabošana, droša atkritumu apsaimniekošana, kā arī apmācība.

Turklāt fundamentālajos pētījumos, pētot materiālu struktūru, izmanto neitronu plūsmas. Šī joma pastāvīgi attīstās un veicina izpratni par sabrukšanas mehānismiem un tās mazināšanu, kam ir nozīme esošo iekārtu drošuma ziņā. Kodoltermiskās sintēzes jomā tiek īstenoti vairāki projekti, lai pārbaudītu nākamo kodolsintēzes reaktoru strukturālos un pavairošanas materiālus.

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis

Galvenais *HFR* papildprogrammas mērķis ir droša un uzticama *HFR* ekspluatācija. Tā ir iekārtas normāla izmantošana maksimālajā ekspluatācijas periodā, neitronu plūsmas nodrošināšana eksperimentiem un medicīnā izmantojamo izotopu iegūšana.

⁵

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

Dati par apstarošanu un plaša disciplīnu klāsta eksperimentu rezultāti, piemēram: kodolreaktoru drošums, medicīnā izmantojamo izotopu izstrāde un izlaide medicīnas un pētniecības vajadzībām, kodolsintēzes reaktoru materiālu pētniecība, fundamentāla kodolpētniecība un apmācība, atkritumu apsaimniekošanas jautājumi un kodoldegvielas jaunai, drošākai reaktoru sistēmu paaudzei.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko progresam un sasniegumiem.

Komisijas pienākumos ietilpst pētniecības papildprogrammas pārvaldība un attiecīgi ziņošana par reaktora ekspluatācijas tehnisko stāvokli, tā zinātnisko izmantošanu un budžeta stāvokli. JRC sagatavos gala ziņojumu, kurā būs aptverti šādi punkti:

- tehniskais ziņojums par HFR ekspluatācijas datiem,
- kopsavilkums par galvenajiem zinātniskajiem sasniegumiem,
- remonta un tehniskās apkopes stāvoklis,
- budžeta stāvoklis tādos aspektos kā ienākumi no dalībvalstīm un pētniecības papildprogrammas budžeta izlietojums (arī reaktora izņemšanai no ekspluatācijas paredzētie līdzekļi, pārvaldības izmaksas, maksa operatoram utt.).

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

HFR mērķis ir atbalstīt iesaistīto dalībvalstu pētniecības un attīstības darbības šādās jomās: kodoliekārtu un kodoldegvielas cikla drošums, atkritumu apsaimniekošana, kodoltermiskā sintēze, fundamentālie pētījumi un apmācības iespējas.

HFR joprojām aktīvi uzlabo reaktoru drošumu. Rīcības koordinēšana, rezultātu izplatīšana un harmonizācijas atbalstīšana notiek, izmantojot Eiropas tīklus.

HFR mērķis ir arī medicīnā izmantojamo radioaktīvo izotopu iegūšana.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

HFR pētniecības pasākumu pievienotā vērtība ir saistīta ar pārrobežu ietekmi, apjomradītiem ietaupījumiem, kas palīdz samazināt valsts investīcijas pētniecībā.

No 10 miljoniem gadījumu, kuros Eiropā katru gadu medicīniskā diagnoze tiek noteikta, izmantojot radioaktīvos izotopus, vairāk nekā 65 % tiek izmantota HFR produkcija. Eiropas medicīnas nozarei (slimnīcām, klīnikām, ārstiem u. c.) reaktors ir ļoti svarīga iekārta, jo radioaktīvie izotopi tiek izmantoti dažādās medicīnas jomās, visvairāk – vēža diagnostikai, profilaksei un ārstēšanai. Alternatīvu ir ļoti maz, jo tas

ražo vairumu pašlaik izmantojamo īsa pussabrukšanas perioda izotopu. Tā kā reaktors atrodas Eiropā, tā produkcija ātri nonāk Eiropas medicīnas centros.

Iejaukšanos Eiropas līmenī pamato arī tas, ka kodolpētniecības reaktoru skaits ES ir ierobežots.

1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Pašreizējās tehnēcija Tc-99m piegādes medicīnas vajadzībām balstās uz neilgtspējīgi mazu skaitu ražošanas reaktoru, kuru vidū ir *HFR*. Tā kā šie reaktori ir būvēti XX gadsimta 50. un 60. gados, to kalpošanas laiks iet uz beigām un biežāk vajadzīga plānota apturēšana tehniskās apkopes veikšanai, un gadās arvien vairāk neplānotu ražošanas pārtraukumu. 2009. gada maija vidū kļuva neekspluatējams un visu 2009. gadu nedarbojās Kanādas *NRU* reaktors (medicīnas izotopu ražotājs), visā pasaulē radot ilgstošu medicīnā izmantojamo izotopu deficītu. 2010. gadā *HFR* tika apturēts, lai varētu saremontēt dzesēšanas sistēmas (*BPL*). 2015. gadā tika galīgi slēgts Francijas pētniecības reaktors “Osiris”. Šie notikumi apturēja medicīnā izmantojamo izotopu piegādi. Nesen, 2023. gadā, piegādes turklāt negatīvi ietekmēja vairāki svarīgi notikumi: Polijas pētniecības reaktora “MARIA” aizkavētā atgriešanās ekspluatācijā, *HFR* darbības novēlotā atsākšana remontdarbu dēļ un Dienvidāfrikas pētniecības reaktora “SAFARI” darbības aizkavēšanās pēc plānotās tehniskās apkopes.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Ierosinātā pētniecības papildprogramma risinās dažādas zinātniskas un tehnoloģiskas problēmas, kas saistītas ar kodoltehnoloģiju drošumu. Tās darbības būs cieši saistītas ar *Euratom* pētniecības un mācību programmu “Apvārsnis Eiropa” (2021.–2025. gadā), kā arī ar tās pagarinājumu (2026.–2027. gadā).

HFR kā *JRC* kodolpētniecības iekārtas iespējamā izņemšana no ekspluatācijas pašlaik tiek risināta ar Regulu (*Euratom*) 2021/100, ar ko izveido īpašu finansējuma programmu kodoliekārtu dezekspluatācijai un radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanai. Papildprogramma skar tikai drošu reaktora ekspluatāciju, un to neietekmē un no tās netiek ietekmēta iepriekš minētā Padomes regula – ne darbības jomas, ne budžeta plāksnē.

1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Neattiecas.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☒ Ierobežots ilgums

☒ spēkā no 01.01.2024. līdz 31.12.2027.

☒ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no 2024. līdz 2027. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no 2024. līdz 2028. gadam

☐ Beztermiņa

Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,

kam seko darbība pilnā mērā.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi⁶

☒ Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☐ Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;

☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;

☐ publisko tiesību subjektiem;

☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finansiālas garantijas;

☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finansiālas garantijas;

☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".

Piezīmes

Komisija ir *HFR* īpašniece saskaņā ar *Euratom* un Nīderlandes 1961. gada 25. jūlija nolīgumu (noma uz 99 gadiem). Par *HFR* ekspluatāciju atbildīgs ir ekspluatācijas licences turētājs *NRG* (Nīderlande), un tas ļauj uz neatkarīgu un ilgtspējīgu tiesisko režīmu balstītu nepārtrauktu darbību/ekspluatāciju. *JRC* pārvaldītā pētniecības papildprogramma nodrošina papildu ienākumus, ko finansējošās dalībvalstis atvēl pētījumiem.

⁶ Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsaucies uz Finanšu regulu sk. "BudgWeb" tīmekļa vietnē <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Komisijas pienākumos ir pētniecības papildprogrammas pārvaldīšana un attiecīga ikgadēja ziņošana par:

- i) reaktora ekspluatācijas tehnisko stāvokli,
- ii) tā zinātnisko izmantošanu,
- iii) tā budžeta stāvokli finanšu ieņēmumu no dalībvalstīm aspektā,
- iv) izdarītajiem maksājumiem.

Programma ir iekļauta JRC plānošanas ciklā un gada pārvaldības plānā. Tādējādi minēto mērķu sasniegšanas uzraudzība tiks iekļauta JRC gada darbības pārskatā.

Turklāt JRC sagatavos gala ziņojumu. Tas attieksies uz pētniecības papildprogrammas pārvaldību un aptvers šādas jomas:

- tehniskais ziņojums par HFR ekspluatācijas datiem,
- kopsavilkums par galvenajiem zinātniskajiem sasniegumiem,
- tehniskās apkopes stāvoklis,
- budžeta stāvoklis tādos aspektos kā ienākumi no dalībvalstīm un pētniecības papildprogrammas budžeta izlietojums (ieskaitot reaktora ekspluatācijas izbeigšanai paredzētos līdzekļus, pārvaldības izmaksas utt.).

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēmas

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Šī programma ir iepriekšējās pētniecības papildprogrammas turpinājums. Iesaistītās dalībvalstis iekšēji novērtēja tās sagatavošanu, kā arī dalības riskus.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Tiks sagatavoti ziņojumi par pētniecības papildprogrammas pārvaldību, un tie aptvers tehniskos, zinātniskos un budžetiskos jautājumus, tostarp par izņemšanai no ekspluatācijas paredzētajiem līdzekļiem utt.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Neattiecas.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Iepriekš minētās ziņošanas revīziju un iekšējo kontroli īsteno JRC amatpersonas, iekļaujot tajā gan tehniskos, gan budžeta aspektus.

Ar tiesību aktiem tiks nodrošināts, ka revīzijas un klātienes pārbaudes var veikt Komisijas dienesti, tostarp *OLAF*, izmantojot *OLAF* ieteiktos standarta noteikumus.

Lai palīdzētu atjaunināt Komisijas krāpšanas novēršanas stratēģiju, ņemot vērā jaunāko *OLAF* metodiku, 2022. gadā tika atjaunināta *JRC* krāpšanas novēršanas stratēģija.

Skaldmateriālu aprites kontroli īsteno *Euratom* un SAEA.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. ⁷	no EBTA valstīm ⁸	no kandidātvalstīm ⁹	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
1a	01 20 03. pants – Citas darbības 01 20 03 05. postenis – Augstplūsmas kodolreaktora (HFR) ekspluatācija – HFR papildprogramma	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	JĀ

Jaunveidojamās budžeta pozīcijas (nepiemēro)

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

⁷ Dif. – diferencētās apropriācijas, nedif. – nediferencētās apropriācijas.

⁸ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁹ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis Rietumbalkānos.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	1a	Konkurētspēja izaugsmei un darba vietām
---	----	---

ĢD – JRC			2024. gads ¹⁰	2025. gads	2026. gads	2027. gads	>2027. gads	KOPĀ
• Darbības apropriācijas								
Budžeta pozīcija ¹¹ : 01 20 03 05	Saistības	(1a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
	Maksājumi	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Administratīvas apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem ¹²								
Budžeta pozīcija		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.
KOPĀ JRC ĢD apropriācijas	Saistības	=1a+1b +3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	.	p.m.
	Maksājumi	=2a+2b +3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

¹⁰ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet “N” ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

¹¹ Saskaņā ar 2020. gada oficiālo budžeta nomenklatūru, 2021.–2023. gadam jānosaka ar 2021.–2027. gada DFS nomenklatūru

¹² Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

• KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>		<i>p.m.</i>
	Maksājumi	(5)	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
• KOPĀ administratīvas apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem		(6)	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>		<i>p.m.</i>
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.a IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=4+ 6	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>		<i>p.m.</i>
	Maksājumi	=5+ 6	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>

Ja priekšlikums/iniciatīva ietekmē vairāk nekā vienu darbības izdevumu kategoriju, atkārtot iepriekš minēto iedalu: Neattiecas

• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)								
	Maksājumi	(5)								
KOPĀ administratīvas apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		(6)								
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.-4. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas (atsauces summa)	Saistības	=4+ 6								
	Maksājumi	=5+ 6								

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	5	“Administratīvie izdevumi”
--	----------	----------------------------

Šī iedaļa aizpildāma, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē [tiesību akta finanšu pārskata pielikumā](#) (ieکشējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			KOPĀ
ĢD – <.....>									
• Cilvēkresursi		Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas				Neattiecas
• Citi administratīvie izdevumi		Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas				Neattiecas
KOPĀ <....> ĢD	Apropriācijas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas				Neattiecas

KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa maksājumu summa) =	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas	Neattiecas				Neattiecas
---	------------------------------------	------------	------------	------------	------------	--	--	--	------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		N gads ¹³	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			KOPĀ
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas	Saistības	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>				<i>p.m.</i>

¹³ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet “N” ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

1.–5. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Maksājumi	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>				<i>p.m.</i>
---	-----------	-------------	-------------	-------------	-------------	--	--	--	-------------

3.2.2. *Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām*

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			2024. gads		2025. gads		2026. gads		2027. gads		KOPĀ	
	IZNĀKUMI											
	↓	Veids ¹⁴	Vidējās izmaksa s	Daudzums	Izmak sas	Daudzums	Izmaksa s	Daudzums	Izmaksa s	Daudzums	Izmaksa s	Kopējai s daudzu ms
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1 ¹⁵ ...			HFR droša un uzticama ekspluatācija									
- Iznākums	Dienas, kad notiek ekspluatācija ar pilnu jaudu	Neattiecas	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1000	p.m.
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1			250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1000	p.m.
KOPSUMMAS			250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	250	p.m.	1000	p.m.

¹⁴ Iznākumi ir piegādājamie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

¹⁵ Aprakstīti 1.4.2. punktā. “Konkrētie mērķi”.

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvas apropriācijas
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvas apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N ¹⁶ gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	KOPĀ
--	-------------------------	-------------	-------------	-------------	--	------

Daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma – daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJA								

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS¹⁷								
Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi								
Starpsumma – ārpus daudz gadu finanšu shēmas 5. IZDEVUMU KATEGORIJAS								

KOPĀ								
-------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

¹⁶ N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021.). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

¹⁷ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās BA pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

	N gads	N+1 gads	N+2 gads	N+3 gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
XX 01 01 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)							
XX 01 01 02 (Delegācijas)							
XX 01 05 01/11/21 (Netiešā pētniecība)							
10 01 05 01/11 (Tiešā pētniecība)							
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu FTE) ¹⁸							
XX 01 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)							
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT un JPD delegācijās)							
XX 01 04 yy ¹⁹	- galvenajā mītnē						
	- delegācijās						
XX 01 05 02/12/22 (AC, END, INT – netiešā pētniecība)							
10 01 05 02/12 (AC, END, INT – tiešā pētniecība)							
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)							
KOPĀ							

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Vienīgais uzdevums, ko veic JRC, ir papildprogrammas pārvaldība. To veic par līdzekļiem, ko pilnībā finansē no pētniecības papildprogrammā “piešķirtajiem ieņēmumiem”.
Ārštata darbinieki	Neattiecas.

¹⁸ AC – līgumdarbinieki, AL – vietējie darbinieki, END – valstu norīkotie eksperti, INT – aģentūru darbinieki, JPD – jaunākie speciālisti delegācijās.

¹⁹ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas vajadzībām:

- ☐ pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā
- ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā
- ☐ jāpārskata DFS

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☐ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☒ paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Nīderlande	5,440	6,925	6,925	6,925				26,215
Francija	0,150	0,150	0,150	0,150				0,600
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas	5,590	7,075	7,075	7,075				26,815

Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

☒ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

☐ pašu resursus

☒ citus ieņēmumus

Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☒

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija:	ieņēmumu	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ²⁰			
			2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads
6221. postenis			<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>

6 2 2 1. postenis

Ieņēmumi no augstplūsmas kodolreaktora (*HFR*) ekspluatācijas – “Piešķirtie ieņēmumi”

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

Pētniecības papildprogramma tiek finansēta no piedalošos dalībvalstu iemaksām, kas aprēķinātas, pamatojoties uz 2024.–2027. gada budžetu.

²⁰

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.